

Test nejlepších freemailů

E-mailová komunikace patří mezi nejrozšířenější internetové služby. Velkou zásluhu na tomto stavu má i velká nabídka freemailových služeb, které zdarma nabízejí poštovní schránku. Jak si ze široké nabídky tuzemských služeb vybrat tu pravou?

LESK A BÍDA FREEMAILŮ

Největším lákadlem je pochopitelně cena. Zdarma, a ještě k tomu "na celý život", tomu se nedá odolat. Zaregistrovanou e-mailovou adresu vám nikdo nevezme ani poté, co skončíte školu nebo se s vámi rozloučí zaměstnavatel. Přes webové rozhraní freemailu vyřídíte poštu z kteréhokoli počítače připojeného k internetu a nikdo vám také nezabrání pořídit si najednou třeba deset e-mailových schránek.

Daní za službu zdarma je v případě freemailů všudypřítomná reklama, se kterou se potkáte nejen při práci s webovým rozhraním služby, ale která doputuje i k adresátům vašich zpráv, neboť až na několik světlých výjimek provozovatelé freemailů připojují na konec každé zprávy reklamní sdělení. Počítat musíte s nižším zabezpečením své pošty v případě havárií a nečekejte ani dnes velmi potřebnou kvalitní ochranu proti nevyžádané poště (spamům) a zavirovaným e-mailům.

To, co dnes mnohé freemaily vydávají za antispamové řešení, jsou obyčejné blacklisty, kam můžete zařadit adresy spamérů. Vzhledem k tomu, že v současnosti málokdy přijde spam znovu ze stejné adresy, jedná se o řešení prakticky neúčinné. Za antivirové řešení je pro změnu vydáváno blokování příloh obsahujících spustitelné soubory, což v praxi znemožňuje zasílání takových souborů i v případě, že se nejedná o virus.

FREEMAIL JAKO POŠTOVNÍ KLIENT

Freemailová schránka se snaží svojí podobou a ovládním co nejvíce přiblížit potřebám uživatelů zvyklých na pohodlí při práci s poštovními klienty. Každý freemail dnes již proto nabízí možnost vytvářet vlastní složky, do kterých se podle zadaných pravidel bude třídít došlá pošta. Zpravidla nechybí ani možnost vytvářet si kontakty v adresáři a zrychlení práce se psáním e-mailů (kromě vkládání e-mailových adres z adresáře) umožní také automatické vkládání podpisů (signatur). Drtivá většina freemailových služeb také umožňuje vybírání pošty pomocí protokolu POP3, díky čemuž si poštu pohodlně stáhnete do svého lokálního poštovního klienta.

REGISTRACE

Na titulní stránce každého freemailu naleznete kromě přihlašovacího formuláře i odkaz na založení nové schránky. Jeho odkliknutí vás přenese na stránky s registračním formulářem. Počítejte s tím, že registrace vás bude stát několik minut času (nejotravnější je v tomto směru Email.cz, který po nebohém uživateli chce znát dokonce i okres jeho bydliště, a to navzdory tomu, že okresy již byly dávno zrušeny).

Mnoho freemailů ale naštěstí při registraci požaduje oproti dřívějším dobám stále méně údajů. Všeobecně je totiž známo, že ne všichni uživatelé reagují kladně na dotazy související s jejich osobními daty. Naopak velkého rozšíření doznala nutnost zadat při registraci číselný (nebo písemný) kód umístěný v obrázku, čímž se freemailové služby brání proti automatickému registrování schránek některými vypečenými programy ve službách spamérů. Mnoho freemailů provozovaných portály se také snaží různými způsoby přimět uživatele, aby si jako domovskou stránku v internetovém prohlížeči nastavil hlavní stranu právě jejich portálu. Nebudte tedy přehnaně aktivní při vyplňování nepovinných položek, ale svoji pozornost soustřeďte spíše na nenápadná zatrhnutá políčka ve formuláři, kterými dáváte svolení nejen ke změně nastavení domovské stránky prohlížeče, ale leckdy nevědomky odsouhlasíte i to, že budete dostávat reklamní poštu od provozovatele freemailu. I když, mezi námi, reklamního balastu po jistém čase vaše freemailová schránka tak jako tak nebude ušetřena.

REKLAMA NA FREEMAILECH

Již před delší dobou překvapil portál Seznam uživatele svého freemailu takzvanou uvítací stránkou, která se zobrazí vzápětí po přihlášení do schránky. Před několika měsíci k tomuto kroku přistoupil i freemail portálu Centrum a na sklonku loňského roku se přidal i Atlas. Provozovatelé freemailů hovoří o tom, že hlavním důvodem zavedení této uvítací stránky je nabídnout uživatelům základní informace a tipy, jak efektivněji pracovat s poštovní schránkou.

Ano, titulní stránka skutečně může především méně zkušeným uživatelům přinést řadu zajímavých informací, ale hlavním účelem existence uvítací stránky bude šance nabídnout inzerentům lepší reklamní plochy, což potvrzuje marketingový ředitel portálu Centrum Tomáš Kostrhoun: "Snažíme se klientům nabízet velké reklamní plochy na vstupu do e-mailu a při výstupu z e-mailu (odhlášení), které jsou mnohem efektivnější." Není totiž žádným tajemstvím, že freemailové služby nejsou pro inzerenty nijak zvlášť lákavé. Všímavější uživatelé si jistě všimli skutečnosti, že z mnoha freemailů již zmizely dříve zcela obvyklé reklamní proužky. Některé freemaily zato nabízejí významným inzerentům vlastní složku, a tak například na freemailu portálu Seznam najdete složku s reklamními zprávami od firmy Oskar, Atlas stejným způsobem vyšel vstříc T-Mobilu.

FREEMAILY NA PORTÁLECH

Nejpopulárnější freemaily najdete na portálech, což je vzhledem k vysoké návštěvnosti portálů pochopitelné. Provozovatelům freemailových služeb všech tří největších portálů tuzemského internetu (Seznam, Centrum, Atlas) slouží ke cti, že neodsoudili své freemaily do pozic nechtěných dětí a věnují se jim s náležitou péčí.

SEZNAM E-MAIL

(email.seznam.cz) První verze freemailové služby portálu Seznam byla nasazena na podzim roku 1998. Již o rok později měla služba téměř půl milionu registrovaných uživatelů a velký zájem tak převýšil její možnosti a kapacitu, takže byla brzy nahrazena novou verzí. Ta byla postupně zdokonalována prostřednictvím drobnějších úprav a v srpnu loňského roku byla nasazena nejnovější verze, která byla v dalších měsících vylepšena o několik drobností, přičemž vše směřovalo k nové verzi, která by měla být od ledna letošního roku již v provozu. Za celou dobu provozu freemailu portálu Seznam se mu vyhýbaly problémy s dlouhodobějšími výpadky, či dokonce se ztrátou dat.

Standardní velikost schránky je 10 MB. Pokud se uživatel s touto velikostí nespokojí, může si ji navýšit podle potřeby o dalších 10 MB. Stačí zavolat na speciální telefonní linku se zvláštní tarifací a získat PIN kód, po jehož zadání do příslušného formulářového okénka se velikost schránky zvětší o 10 MB. Tímto způsobem je možné schránku opakovaně zvětšovat prakticky na neomezenou velikost.

Cena za zvýšení objemu e-mailové schránky o 10 MB je 60 Kč na jeden rok. Zvýšením velikosti schránky o 10 MB navíc přispějete na vývoj speciálního softwaru pro zrakově postižené. Deset korun z každého navýšení totiž putuje ke společnosti BrailCom, zabývající se vývojem zmíněného softwaru.

Loňské vylepšení služby přineslo mimo jiné možnost přijímat e-maily v rozšířeném HTML formátu, barevné grafické zobrazování populárních smajlíků v e-mailových zprávách nebo možnost importu a exportu adresáře, například z MS Outlook Express. Další z novinek spočívá v plné internacionalizaci, díky níž jsou příchozí zprávy zobrazeny bez problémů ve všech dostupných mezinárodních znakových sadách (včetně arabštiny, čínštiny, azbuky atd.). Celá e-mailová aplikace je navíc uživatelům k dispozici i v anglické a slovenské mutaci.

Plnokrevná antispamová ochrana v době psaní tohoto článku nebyla uživatelům freemailu k dispozici, stejně tak chyběl plnohodnotný antivirový systém. Mluvčí portálu Seznam Tomáš Fiala ale v prosinci Chipu sdělil následující: "S nasazením počítáme do konce roku, záleží to na dodání veškerého potřebného hardwaru, který představuje absolutní špičku toho, co je v současnosti k dispozici. Nová antispamová ochrana bude představovat nejrozsáhlejší instalaci antispamu s globálními pravidly u nás, vzhledem k počtu schránek a zpráv, které bude systém analyzovat. Také proto zde hraje hardware velkou roli. Antivir i antispam budeme uživatelům našeho freemailu nabízet automaticky zdarma."

SEZNAM HODNOCENÍ

- + NEOMEZENÁ KAPACITA SCHRÁNKY (ZA ÚPLATU)
- + JEDNODUCHÉ A PŘEHLEDNÉ ROZHRANÍ
- + VELKÉ MNOŽSTVÍ MEZINÁRODNÍCH ZNAKOVÝCH SAD
- + ANGLICKÁ A SLOVENSKÁ JAZYKOVÁ MUTACE
- + SPOLEHLIVÁ SLUŽBA
- MALÁ VELIKOST SCHRÁNKY ZDARMA
- CHYBĚJÍCÍ ANTIVIR A ANTISPAM (OBĚ SLUŽBY BY MĚLY BÝT OD ZAČÁTKU ROKU

ZPROVOZNĚNY)

MUJMAIL

(mail.atlas.cz) Freemail portálu Atlas se na internetu objevil již v říjnu 1998. Současná verze funguje od 1. září 2002 na platformě Kerio Mail Server. Problémy se službě MujMail příliš nevyhýbaly, a docházelo při nich dokonce i ke ztrátě dat. V roce 2001 o své e-maily přišla asi čtyři procenta uživatelů. O

rok později, v důsledku nasazení nové verze systému, se freemail zhruba dva měsíce potýkal s občasnými výpadky.

Jako jediný mezi portálovými freemaily nabízí MujMail na výběr z několika domén. Devět z deseti uživatelů si nakonec stejně vybere tradiční atlas.cz, ale v adrese za zavináčem se může objevit i kamarad.cz, podvodnik.cz, senior.cz, mujmail.cz nebo mujweb.cz. Základní velikost e-mailové schránky je 15 MB, na žádost je možné ji bezplatně rozšířit až na 50 MB. Ke schránce můžete kromě obvyklých protokolů POP3 nebo SMTP přistupovat ještě pomocí protokolu IMAP (tuto možnost však využívá pouhých deset procent uživatelů).

Freemail Atlasu také nabízí e-maily ve formátu HTML a jednoznačnou výhodou je možnost připojit k odesílané zprávě libovolné množství souborů. O blokování nevyžádané pošty se kromě uživatelů, ručně označujících spamy, stará i SpamAssassin, kontrolující mimo jiné množství e-mailů přicházejících z jedné adresy. Pro všechny uživatele je k dispozici antivirový program NOD32, který při detekci viru označí předmět infikovaného e-mailu. Virová databáze je aktualizována každou hodinu.

Novinkou je anglické rozhraní služby - nyní lze tedy přepínat mezi českou, slovenskou a anglickou verzí freemilu. V chystané nové verzi by se měla mimo jiné objevit i funkce Voice Mail, díky které budou mít uživatelé přístup k e-mailům, i když právě nebudou připojeni k internetu - zavolají na určené číslo, zadají heslo a elektronický hlas jim e-maily přečte. Tato služba by však měla být placená.

MUJMAIL HODNOCENÍ

- + KVALITNÍ ANTISPAMOVÁ A ANTIVIROVÁ OCHRANA
- + ANGLICKÁ A SLOVENSKÁ JAZYKOVÁ MUTACE
- + PŘÍSTUP KE SCHRÁNCE POMOCÍ IMAP
- MALÝ PROSTOR PRO ČTENÍ ZPRÁV
- MENŠÍ KREDIT SLUŽBY

CENTRUM.CZ E-MAIL

(mail.centrum.cz) Freemail portálu Centrum byl spuštěn v září 1999 a za dobu své existence si získal sympatie uživatelů hlavně díky své jednoduchosti a spolehlivosti. Všechny problémy, které freemail během čtyř let postihly, totiž znamenaly maximálně výpadky služby v řádu hodin. Data uživatelů přitom naštěstí nikdy ztracena nebyla.

Jako zaregistrovaní uživatelé freemilu za procházení portálu Centrum (pochopitelně včetně e-mailové schránky) dostáváte kredity, které mimo jiné můžete vyměnit za navýšení schránky z původních 10 MB až na pětinasobek. Mezi nadstandardní funkce patří Bezpečnostní agent, hlídající zabezpečení účtu. Pokud si jej aktivujete, agent vás jednou za tři týdny vyzve ke změně hesla a případně upozorní na jednoduše uhodnutelné heslo. Bezpečnostní agent také nejprve zobrazí textovou podobu HTML e-mailu a informuje o poslední návštěvě schránky.

Užitečnou funkcí je archivace. Můžete si nastavit období, za které chcete zprávy uchovat, a určit složku, ze které se mají zprávy archivovat. Archivaci lze provést jednou za den, přičemž další den si můžete ze stránky Archivace vytvořený archiv stáhnout ve formátu ZIP. Rozbalené zprávy umístěné na pevném disku počítače si poté můžete prohlížet ve webovém prohlížeči i s přílohami.

Portál Centrum.cz spustil v polovině prosince loňského roku novou verzi svého freemilu. Nová schránka nabízí možnost psaní HTML e-mailů (různé formáty písma, barvy, odrážky, smajlíci apod.), připojení až deseti příloh najednou k jedné zprávě nebo rychlý adresář (seznam adres, na které nejčastěji odesíláte poštu).

Zásadní novinkou je zprovoznění spam filtru. Provozovatel sice slibuje až 80% filtraci nevyžádané pošty, ale podle mé zkušenosti je skutečnost poněkud jiná. Filtr zachytí zhruba polovinu spamů, a dokonce několikrát identifikoval nezávadný e-mail jako spam. "Spam filtr stále doladujeme a mělo by to být každým dnem lepší. Ohlasy na něj máme vesměs pozitivní, ale může se stát, že zpočátku, než vychytáme všechny chyby, nemusí být vše stoprocentní," vysvětluje tiskový mluvčí portálu Centrum. Plnohodnotný antivir freemail portálu Centrum nenabízí, je však prováděno testování e-mailů na všeobecně známé nebezpečné přílohy (.src, .vbs apod.).

CENTRUM HODNOCENÍ

- + SPOLEHLIVÁ SLUŽBA
- + ZVĚTŠENÍ VELIKOSTI SCHRÁNKY ZA PRAVIDELNÉ POUŽÍVÁNÍ
- + ARCHIVACE POŠTY
- + BEZPEČNOSTNÍ AGENT
- ZATÍM NEPŘÍLIŠ ÚČINNÁ ANTISPAMOVÁ OCHRANA
- CHYBĚJÍCÍ ANTIVIROVÝ SYSTÉM

FREEMAILY TELEKOMUNIKAČNÍCH OPERÁTORŮ

Mezi nejstarší poskytovatele e-mailových schránek zdarma patří telekomunikační operátoři, kteří svým uživatelům zřizují poštovní schránku automaticky při založení účtu k bezplatnému připojení k internetu. Problém však může nastat ve chvíli, kdy jste právě připojeni přes jiného providera, než u kterého máte zřízenou schránku. V takovém případě totiž nemáte jistotu, že poštu pomocí SMTP protokolu odešlete.

VOLNÝ MAIL, POST.CZ

(mail.volny.cz, www.post.cz) Služba Volný Mail vznikla v srpnu 1999 spolu se zavedením připojení k internetu Volný. V té době se chystala oslavit již druhé narozeniny freemailová služba Post.cz, která ale postupně přestávala zvládat nápor uživatelů a čas od času zkolabovala. V roce 2001 společnost Czech On Line, provozující Volný Mail, zakoupila freemail Post.cz a začala jej přetvářet k obrazu svému.

Služba Post.cz má dnes stále statut freemilu provozovaného především ze zisků z reklam. Služba Volný Mail má nabízet vysoký nadstandard a stabilitu především uživatelům služby Volný dial-up (případně ADSL). Uživatelům ze sítě Volný se tak nezobrazují žádné reklamy. Pro ostatní nabízí Volný Mail standardní služby s možností objednání nadstandardních služeb.

Nadstandardní služby si však mohou objednat uživatelé obou výše zmíněných služeb. V nabídce je několik variant - od 15 korun měsíčně za pouhé rozšíření schránky na 25 MB až po službu Komplet, nabízející za 75 korun měsíčně schránku o velikosti 100 MB, doplněnou o antivirovou a antispamovou ochranu.

BLUETONE

(www.bluetone.cz) Jeden z nejmladších freemilů vznikl loni v létě spolu s novou službou Českých radiokomunikací Bluetone Internet FREE. V případě připojení k internetu prostřednictvím zmíněné služby se uživatelé přičítají body, které může později vyměnit za navýšení velikosti schránky. Během několika měsíců by měla jít velikost schránky rozšířit také za úplat. Výhodou služby je velmi přehledné webové rozhraní.

QUICK.CZ EMAIL

(webmail.quick.cz) Na propagaci připojení k internetu přes Quick jeho provozovatel Český Telecom vynaložil nemalé prostředky, ale na zkvalitnění stejnojmenného freemilu se již patrně peníze nenašly. E-mailová schránka o velikosti 10 MB dnes nikoho nenadchne, o antispamové a antivirové ochraně si uživatelé mohou také nechat jen zdát.

RAZDVA

(www.razdva.cz) Freemailová služba nabízená operátorem Contactel vznikla v červnu 2000, tři měsíce po startu služby Internet RazDva. Standardní schránka má velikost 10 MB a lze ji rozšířit až na 30 MB, a to díky věrnostnímu programu Contactel Bonus Club. Jeho princip spočívá ve sbírání bodů, které uživatel získá v závislosti na čase stráveném na internetu při připojení přes Contactel. Na výběr je několik domén. Téměř pětina uživatelů používá doménu c-box.cz, k dispozici jsou dále domény cmail.cz, cbox.cz, razdva.cz a mybox.cz.

TISCALI MAIL

(mail.tiscali.cz) Na podzim roku 2000 byl spuštěn freemail portálu Tiscali (tehdy ještě World Online) a od té doby došlo několikrát ke změně technologie. Začátkem roku 2002 systém přešel na řešení Critical Path používané v Tiscali v ostatních evropských zemích. Standardní poskytovaná velikost schránky je 10 MB, což v dnešní době skutečně není mnoho, a obejít se musíte i bez antivirové a antispamové ochrany. Jediným krokem vpřed je tak před krátkým časem zprovozněné nové webové rozhraní, které je o něco přehlednější, než bylo předchozí. Stále však se zprávy otevírají do nového okna, což u žádného jiného freemilu nenajdete.

OSTATNÍ FREEMAILY

Existuje ještě několik freemailových služeb, které jsou provozovány mimo portály a nepatří ani do portfolia telekomunikačních operátorů. Mnoho jich najdete v nabídce freewebhostingových služeb a některé fungují zcela samostatně. Představme si alespoň tři z nich.

EMAIL.CZ

(www.email.cz) Email.CZ patří mezi nejstarší tuzemské freemailové služby. Na internetu se freemail objevil v říjnu 1997 pod názvem ATC Organizér. Již tehdy nabízel podstatnou část nynějších služeb, tj. kromě stěžejní elektronické pošty obsahoval kalendář, zápisník, oblíbené odkazy nebo připomínkovač. Počátkem ledna 1998 freemail zavedl placenou službu, neboť zpoplatnil stahování pošty prostřednictvím POP3 částkou 30 Kč měsíčně. Nejnovější verze freemailu by se měla objevit v prvních měsících letošního roku.

Nejzávažnější nehoda postihla Email.CZ v březnu 2000, kdy došlo k havárii diskového pole a nepodařilo se obnovit zprávy ze zálohy. Uživatelská data sice dotčena nebyla, ale nenávratně ztraceno bylo 7 500 000 zpráv. Havárie se tehdy dotkla zhruba 120 000 uživatelů.

Standardní schránka má velikost 15 MB a v rámci tzv. nadstandardních služeb lze získat schránku o velikosti až 200 MB (za 120 Kč měsíčně). Nemusíte se spokojit pouze s doménou email.cz, neboť na výběr jsou ještě domény ladymail.cz, ladymail.com, posli.to, gentlemail.cz, gentlemail.com, napis.to nebo bigmail.cz. Další výběr na vás čeká v případě volby grafické podoby schránky, kdy můžete podle vkusu či momentální nálady vybrat z několika různých vzhledů (skinů).

Silným nástrojem v boji proti spamu je blokáce podle adresáře (propuštění zpráv pouze od adresátů, které má uživatel v adresáři) a nově si mohou uživatelé aktivovat SpamAssassin. Plné antivirové řešení Email.CZ neposkytuje, ale v době výskytu virových epidemií se provozovatel služby snaží zavirované e-maily detekovat vlastními prostředky.

Před několika týdny nadělil Email.CZ svým stávajícím uživatelům zajímavý vánoční dárek. Uživatelům registrovaným do roku 1998 včetně byla rozšířena schránka o 50 MB a POP3 přístup jim byl umožněn zdarma na celý život. Zkrátka nepřišli ani uživatelé zaregistrovaní v pozdějších letech, jen rozšíření schránky bylo nižší. Nejdéle registrovaní uživatelé tak mají dnes zdarma schránku o velikosti 65 MB.

EMAIL HODNOCENÍ

- + VELKÉ MNOŽSTVÍ FUNKCÍ
- + MOŽNOST ROZŠÍŘENÍ VELIKOSTI SCHRÁNKY A VYPNUTÍ INZERCE (ZA ÚPLATU)
- + VOLITELNÝ VZHLED SCHRÁNKY
- NEPŘEHLEDNÉ UŽIVATELSKÉ ROZHRANÍ
- PLACENÝ PŘÍSTUP KE SCHRÁNCE PŘES POP3

EMAIL.SMS.CZ

(email.sms.cz) Nejmladší freemailová služba uvedená v tomto článku byla spuštěna v polovině října loňského roku. Popularitu tomuto freemailu by měla přinést početná základna návštěvníků portálu SMS.cz a především velký výběr domén, ze kterých lze vybírat (bigboss.cz, potvrka.cz, tajny.cz, dablik.cz, uletak.cz, uletacka.cz, soukromy.cz, sexygirl.cz, studentka.cz nebo dobrafirma.cz). Další výhodou služby je jednotný adresář pro zaslání e-mailů a SMS. Standardní velikost schránky je 15 MB, možnosti rozšíření velikosti jsou neomezené (za úplatu). Kladivem na spam je tu SpamAssassin, antivirovým opatřením Clam AntiVirus.

SENDMAIL

(www.sendmail.cz) Službu provozuje webhostingová firma, ale zaregistrovat schránku si zde můžete bez nutnosti objednání webhostingu. Zdarma tak získáte poměrně velký prostor pro e-maily (20 MB) s možností přístupu přes POP3 a IMAP. Další výhodou je možnost exportu a importu databáze kontaktů do (z) domácího poštovního klienta, kontrola pravopisu nebo vyhledávání v e-mailech. Ojedinelá je i možnost přepínání mezi několika desítkami jazykových mutací webového rozhraní freemailu.

KTERÝ FREEMAIL VYBRAT?

Jednoznačně doporučit konkrétní freemailovou službu s klidným svědomím nelze. Byla by však škoda, kdyby k výběru toho "správného" freemailu měly vést iracionální důvody, jakými jsou ničím nepodložená doporučení kolegů nebo přátel, televizní reklama, nebo dokonce zcela náhodný výběr. Náš rozsáhlý článek vám snad s rozhodováním pomohl, díky přehledné tabulce můžete porovnat freemaily podle velikosti nabízené schránky nebo podle (ne)existence antispamové a antivirové ochrany. A právě kvalitní ochrana před nevyžádanou poštou je v současné době tím hlavním, co by uživatelé vedle spolehlivosti a přehlednosti služby měli při práci s freemailovou schránkou ocenit.

Ladislav Bittner, autor@chip.cz

FREEMAILY Z POHLEDU BĚŽNÉHO UŽIVATELE

Práce s freemailovou schránkou je pro internetového starousedlíka bezproblémová stejně jako manipulace s automatem na kokakolu, s dálkovým ovladačem k televizi nebo se zubním kartáčkem. Není problémem označit zprávu jako důležitou, připojit k dopisu několik lechtivých obrázků a elegantním dvojklikem přidat světlý "ascii art" podpis. Když však chcete po své "neinternetové" manželce, aby vám poslala "něco důležitého" elektronickou poštou, najdete ji (v lepším případě) se slzami v očích před nic nechápajícím počítačem. Nováčci na internetu jsou zkrátka jiní než internetoví guru a pojmy jako "login" nebo "registrace" je přinejmenším znervózňují. Který freemail tedy vybrat pro internetového eléva?

S několika začátečníky jsme čtyři největší zástupce freemailových služeb podrobili důkladnému průzkumu. Tři "pokusné králíky" jsme donutili si u každého z nich založit účet, přečíst doručenou poštu (a poté ji smazat), odeslat e-mail na konkrétní adresu a nakonec se odhlásit. S tímto na první pohled jednoduchým úkolem se ani jeden účastník testu nevypořádal bez cizí (byť menší) nápovědy, což na freemaily nevrhá příliš dobré světlo. Jak tedy dopadly jednotlivé freemailové služby?

SEZNAM

První problém se zde objevil již při registraci nového uživatele. Nikde totiž není vysvětleno, co se "skrývá" za pojmem uživatelské jméno, což všechny naše pokusné objekty zmátlo. Další perličkou je hlášení "Uživatel již existuje". Myslíte, že víte, co tím chce autor říci?

Orientace v poště byla hodnocena vcelku kladně, začátečník ocení i to, že není zavalen spoustou oken a nastavení. Poslední nepříjemností bylo hledání tlačítka pro odhlášení. Nakonec se ukázalo, že problém byl v rozlišení, protože při rozlišení 800 x 600 zůstalo tlačítko skryto v pravé části.

EMAIL

Zvědavá registrace sice začátečníky nevyděsí, ale protože poctivě vyplňují každé políčko, jsou spíše znechuceni pracností a složitostí registrace... Pojem login také každému nenapoví, "o co jde". Mírné zděšení také zavládlo po "spuštění" pošty. Možností je zde tolik, že začátečník neví, "kam dřív kliknout".

ATLAS

Také zde je registrace kamenem úrazu, ale alespoň tu najdete vysvětlení pojmu "uživatelské jméno". Poněkud chaotické je upozornění na položky, které je nutné vyplnit. Při zadávání bezpečnostního kódu je navíc nutné v některých případech "přivolat posily" a dohodnout se, o jaký znak jde. Samotná práce s poštou je ale již přehledná a srozumitelná. Jedinou matoucí položkou je "Nová zpráva", místo obvyklého "Napsat zprávu".

CENTRUM

U posledního zkoumaného freemilu je sice registrace přehlednější, ale i zde byly výtky ke zbytečné zvědavosti stránek (byť údaje není nutné vyplňovat). Při práci s poštou začátečníci ocenili absenci reklamy, ale design stránek byl příliš "nevýrazný" a neumožňoval snadnou orientaci.

Pokud bychom tedy měli shrnout výsledky našeho malého pokusu, byly u začátečníků favority poslední dva testované freemaily, i když zásadní výtky nebyly ani k freemilu Seznamu. Pouze Email byl označen za noční můru začátečníků a za odstrašující příklad. V ostatních případech mohou rozhodovat osobní preference nebo doporučení. Nakonec jsme "naše začátečníky" požádali o shrnutí výtek, které měli k testovaným freemilům.

Na prvním místě byla složitost ovládání, kterou zhoršovala i duplicita ovládacích prvků. Jak by se vám líbilo auto, kde by bylo možné zabrzdit šesti různými způsoby? Dalším problémem byla neznalost základních termínů, které nejsou obvykle nikde vysvětleny (login, uživatelské jméno). Jako perličku lze uvést klasicky matoucí úvod:

"Min. 3 znaky abecedy (bez diakritiky) nebo číslice. Vaše e-mailová adresa bude mít podobu uzivatelskejmeno@xmail.cz". Proč se nikde nedozvíme, že je možné použít i tečku nebo podtržítka, které změní e-mailovou adresu do přehlednějšího tvaru uzivatelske.jmeno@xmail.cz?

O tom, že příliš mnoho reklamy může otrávit nejen začátečníka, se už určitě zmiňovat nemusíme. Provozovatelé freemilů by si měli uvědomit, že častokrát zbytečně bojují o pár uživatelů nabídkou zvětšení schránky, ale stovky začátečníků odradí "nevysvětlením" základních pojmů, složitou registrací a ovládáním.

FREEMAILY Z POHLEDU POUŽITELNOSTI A GRAFIKY SEZNAM

Registrace na Seznamu je přímo ukázkově jednoduchá, navíc nepožaduje kromě jména a pohlaví jakékoli další osobní údaje. Jen přepsání kódu z obrázku do formuláře není moc Blind Friendly, ale je to standardní ochrana většiny freemailů proti automatickým registracím.

Úvodní stránka na mě působí při prvním otevření neuspořádaně. Není přeplněná informacemi ani reklamou, ale neškodilo by jí informace poskládat do logických celků a ty důležité zvýraznit. Stránce by určitě prospělo, kdyby si ji uživatelé mohli přizpůsobit.

Čtení i psaní e-mailů je přehledné a bezproblémové a také navigace ve schránce působí přirozeně. Reklama se objevuje v odděleném horním pruhu, a tak vůbec nepůsobí rušivě.

Nastavení je rozděleno do devíti kategorií s ikonkami a popisem, takže orientace je opravdu snadná. Seznam používá beztabulkový CSS layout, který přispívá k rychlému natažení stránek.

CENTRUM

Registrace do freemailu portálu Centrum je podobně jednoduchá jako u Seznamu. Kroků k registraci je sice více, ale systém nevyžaduje vyplnění všech položek. Přehlednost a použitelnost je zde nejlepší ze všech hodnocených freemailů - úvodní stránka je velmi přehledná, doplněná ikonkami a jedinou reklamou, která je sice poměrně velká, ale má svoje místo, takže neruší. Reklamy je celkově poskrovnu, kromě většího banneru na úvodu už jen klasické proužky v dolní části stránky. Čtení i psaní e-mailů je maximálně přehledné a obsahuje vše podstatné.

K rozmístění prvků na stránkách používá Centrum sice tabulkový layout, přesto na mě působí natahování stránek celkem svižně.

ATLAS

Registrace na Atlasu patří k nejzvědavějším, otázky na měsíční příjem jsou už podle mého názoru vtíravé. Systém naštěstí netrvá na zodpovězení všech otázek a registrace tak proběhne poměrně svižně. To platí pro Internet Explorer; v Opeře se mi bohužel zaregistrovat nepodařilo vůbec. Úvodní stránka e-mailu má podobné rozložení jako u freemailu Centrum, ztrácí ale body za přehlednost. Spíše než obecné informace o freemailu Atlasu bych zde čekal informace vztahující se k mé schránce.

Z hlediska grafiky na mě působí Atlas příliš těžkopádně a celkově se mi nezdá konzistentní - tmavé pozadí, inverzní písmo v navigaci, nepřirozené "vlny" jako menu, tři druhy menu v jednom řádku atp. Přestože je na Atlasu reklamy málo, měl jsem pocit, že se stránky natahují výrazně pomaleji než u konkurence. Jedním z důvodů bude zřejmě i tabulkový layout.

EMAIL

Registrace do e-mailu vyžaduje osm kroků, ve kterých se systém táže na hodně informací. Ne každou lze bohužel zamlčet, odměnou je však výběr z několika možných domén i variant jména v e-mailu. Uživatelé je také nabídnuta úprava vzhledu, jedná se ale de facto pouze o změnu barvy a obrázku. Jedním z důvodů, který brání větším změnám vzhledu stránek, bude jistě i tabulkový layout. V CSS by možnosti změny vzhledu byly daleko pestřejší.

Úvodní stránka je na můj vkus přeplněná reklamou a informace důležité pro uživatele nejsou patřičně zvýrazněny. Škoda je také to, že ač Email nabízí širokou škálu dalších služeb, jako kalendář, zápisník, SMS či Oblíbené, neprezentuje je na úvodní stránce, ale pouze v menu.

Čtení e-mailů není s menším monitorem vůbec snadné. Stránka je rozdělena do čtyř rámců a na čtení vlastního e-mailu tak nezbyvá příliš prostoru. Rolovací kolečko myši je tedy nutné využít víc, než je zdrávo. Email má hodně funkcí, ale určitě by mu vzhledem k objemu přenášovaných dat prospěla "odtučňovací procedura" a také zásah designéra, který by informace více uspořádal a logičtěji rozčlenil.

Martin Kalda, Senior Art Director, ADVERTURES Reference: Nike Fitness Club (www.nfc.cz), Pilsner Music (www.pilsnerurquell.cz/music), Masterfoods příšerky (www.priserky.cz)

PLACENÁ E-MAILOVÁ SCHRÁNKA

Freemailové služby jsou určeny především pro osobní korespondenci, firemní adresa na freemailu nevypadá příliš seriózně. Pro komerční účely je tedy vhodnější variantou některá z placených e-mailových schránek. Pojďme si na příkladu jedné z těchto služeb ukázat, co lze očekávat od placené poštovní schránky.

COL PROFESSIONAL MAILBOX

(www.profibox.cz) Tato služba vychází ze služby E-mailová schránka (MBOX), která byla poskytována již od roku 1996 (původně pod značkou Video On Line s doménou @mbox.vol.cz). Na podzim roku 2002 prošla služba zásadní modernizací. Velikost schránky 10 MB byla navýšena na

standardních 60 MB s možností neomezeného rozšíření. Přibyla kvalitní antivirová a inteligentní antispamová ochrana, po jejímž několikadenním testování je nutno konstatovat, že bez jediné chybičky dokázala správně identifikovat několik desítek spamů. Přístup ke schránce je možný pomocí protokolu POP3, WAP nebo přes WWW stránky.

Služba je nabízena pouze firemním zákazníkům (na rozdíl od VOLNÝ a POST, které jsou určeny residenčnímu trhu) jako samostatná služba nebo jako součást nabídky ADSL připojení. Uživatelé mají možnost jednorázové archivace celé schránky pomocí ZIP souboru. Schránka obsahuje velké množství různých funkcí, jako jsou sofistikované filtry, kreativní editor, možnost zobrazení obsahu dokumentů Word, Excel ve formě HTML stránky. Celá služba běží na vyhrazeném a plně zálohovaném serveru s velmi přísným maximálním limitem zákazníků (jeden server sdílí méně zákazníků než například freemailová služba POST), což zajišťuje nadstandardní odezvy a dostupnost. Cena služby je 100 Kč za měsíc.

Název freemailu	Adresa	Datum založení	Velikost schránky (MB) základní/rozšířená	Počet založených schránek (milióny)	Počet aktivních schránek (milióny)	Antispam	Antivir
Bluetone	free.bluetone.cz	VIII.03	X.25	0,003	0,002(1)	ne	ne
Centrum.cz E-mail	mail.centrum.cz	IX.99	X.50	1,4	0,600(2)	ano	ne
Email.cz	email.cz	X.97	15/200	1,3	0,250(2)	ano	ne
Email.SMS.cz	email.sms.cz	X.03	10/bez omezení	N/A	N/A	ano	ne
MujMAIL	mail.atlas.cz	X.98	15/50	1,3	0,780(2)	ne	ano
Post.cz	www.post.cz	X.97	15/100	N/A	0,250(3)	ano ⁴	ano ⁴
Quick	webmail.quick.cz	N/A	10	N/A	N/A	ne	ne
RazDva	webmail.razdva.cz	III.00	X.30	0,13	0,120(3)	ne	ne
Sendmail	www.sendmail.cz	IV.02	20	0,001	N/A	ne	ne
Seznam E-mail	email.seznam.cz	X.98	10/bez omezení	2,85	1,500(2)	ne	ne
Tiscali	mail.tiscali.cz	IX.00	10	0,92	N/A	ne	ne
Volný Mail	mail.volny.cz	VIII.99	10/100	N/A	0,500(3)	ano ⁴	ano ⁴

- 1) Schránky navštívené uživatelem alespoň jednou za poslední týden
- 2) Schránky navštívené uživatelem alespoň jednou za posledních šest měsíců
- 3) Schránky navštívené uživatelem alespoň jednou za posledních devadesát dní
- 4) Placená ochrana s vysokou účinností